

DOELWIT IN DE NACHT

RICARDO PIGLIA

'Piglia toont de perfecte meesterschap van zijn kunst.
Niets staat er zomaar.' – *El País*

SIGNATUUR NOIR

Over het boek

Tony Durán was een avonturier en een gokker, en toen hij de zusjes Belladona ontmoette, meende hij de hoofdprijs te hebben gewonnen. Hun ménage à trois schokte het dorp en hield de gemoederen maandenlang bezig. Hij verscheen voortdurend met een van hen in het restaurant van het Plaza Hotel, maar niemand wist ooit welke van de twee het was, omdat de tweelingzusjes zo op elkaar leken dat zelfs hun handschrift identiek was.

En dan wordt hij dood aangetroffen ...

De gepensioneerde commissaris Croce moet de zaak oplossen en krijgt daarbij van de kant van de wet minstens zoveel tegenwerking als van de bewoners van het dorp en de familie van de zusters Belladona. Er duikt zelfs een journalist uit Buenos Aires op om het geval te verslaan.

Een psychologische thriller waarin de gekte van de commissaris essentieel is voor de mysteries die hij moet oplossen. Een intense, tragische familiegeschiedenis en een diepgravende reflectie op macht en recht.

De pers over de auteur/het boek

‘Bij elk nieuw boek van Piglia vraag ik me niet meer af óf hij de Premio Cervantes verdient, maar wannéér hij deze erkenning krijgt.’

– *La Vanguardia*

‘Ricardo Piglia staat op een zeer hoge plaats in de literatuur. De romans van Piglia zijn vindingrijke parabels over recente en voormalige nachtmerries uit de geschiedenis van zijn land.’ – *The Independent*

‘Een van de scherpste geesten waar het de Latijns-Amerikaanse literaire scene betreft, niet alleen in Argentinië.’ – *El Cultural*

‘*Doelwit in de nacht* is een misdaadroman waarin dat wat ons interesseert niet zozeer de misdaad is als wel de argumenten die tot het delict leiden.’ – *La Vanguardia*

Over de auteur

Ricardo Piglia (1940, Adrogué, Argentinië) doceert Latijns-Amerikaanse literatuur aan Princeton University in de VS. Hij wordt gezien als een van de grootste hedendaagse Argentijnse auteurs. Daarnaast staat hij bekend als een gedegen literatuurwetenschapper. Voor *Brandend geld* (Signatuur, 2009) ontving hij de Premio Planeta en het boek werd succesvol verfilmd door Marcelo Piñeyro en Marcelo Figueras (auteur van *Kamtsjatka* en *Het lied van leven en dood*).

Van dezelfde auteur

Brandend geld

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de romans en literaire thrillers van uitgeverij Signatuur? Meldt u zich dan aan voor de literaire nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijsignatuur.nl.

Ricardo Piglia

Doelwit in de nacht

Vertaald door Harriët Peteri

SIGNATUUR

2013

© 2010 Ricardo Piglia
c/o Guillermo Schavelzon & Assoc., Literary Agency
www.schavelzon.com
Oorspronkelijke titel: Blanco nocturno
Oorspronkelijk verschenen bij Editorial Anagrama, S.A., Barcelona
Vertaald uit het Spaans door Harriët Peteri
© 2013 uitgeverij Signatuur, Utrecht en Harriët Peteri
Alle rechten voorbehouden.

Omslagontwerp: Irma Heijnsdijk
Omslagbeeld: studiolve13
Typografie: Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN paperback 978 90 5672 387 3
ISBN e-book 978 90 449 6149 2
NUR 305

De vertaalster ontving voor deze vertaling een projectwerkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Voor Beba Eguía

Ervaring is een zwak licht dat slechts schijnt voor wie het bij
zich draagt.

– LOUIS-FERDINAND CÉLINE

DEEL I

1

Tony Durán was een avonturier en een gokker, en toen hij de zusjes Belladona ontmoette, meende hij de hoofdprijs te hebben gewonnen. Hun ménage à trois schokte het dorp en hield de gemoederen maandenlang bezig. Hij verscheen voortdurend met een van hen in het restaurant van het Plaza Hotel, maar niemand wist ooit wie van de twee het was, omdat de tweelingzusjes zo op elkaar leken dat zelfs hun handschrift identiek was. Tony vertoonde zich zelden met hen beiden tegelijk, dat bewaarde hij voor privé-momenten. De grootste schok voor iedereen was dan ook de gedachte dat de tweelingzusjes samen sliepen. Niet dat ze allebei iets met die man hadden, maar dat ze iets met elkaar hadden.

Algauw veranderde het voorzichtige gefluister in luid uitgesproken verhalen en vermoedens en had niemand het nog over iets anders. In de huizen, op de Club of in de winkel van de gebroeders Madariaga werden voortdurend nieuwe feiten gemeld, alsof het een soort weerbericht betrof.

Zoals in alle dorpen in de provincie Buenos Aires waren er hier meer nieuwtjes op één dag dan in een willekeurige stad in één week. Bovendien was het verschil tussen de lokale berichten en het nationale nieuws zo groot dat de dorpsbewoners in de waan verkeerden dat ze een interessant leven leidden. Durán was deze mythologie komen verrijken en

lang voor zijn dood was hij al een legendarische figuur geworden.

Er zou een diagram gemaakt kunnen worden van Tony's gangen door het dorp, van zijn slaapdrongen zwerftochten over de hoge rivieroever, zijn wandeltochten helemaal tot aan de verlaten fabriek en het lege land daarachter. Spoedig had hij zich een beeld gevormd van de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende rangen en standen. De woningen waren duidelijk verdeeld naar sociale laag, alsof het territorium geordend was door een snobistische cartograaf. De meest vooraanstaande bewoners woonden op de heuvels boven het dorp; daaronder lag een strook van ongeveer acht huizenblokken die het zogeheten historische centrum¹ vormde, met het plein, het gemeentehuis en de kerk, en ook de hoofdstraat met winkels en huizen met twee verdiepingen; en ten slotte, aan de andere kant van de spoorlijn, had je de volksbuurt, waar de donkerste helft van de bevolking zijn leven sleet.

Tony's populariteit en de afgunst die hij bij de mannen wekte zouden hem ver hebben kunnen brengen, maar hij legde het af tegen het toeval, dat hem ook hierheen had gevoerd. Hij vormde een heel bijzondere verschijning, deze elegante mulat in dit dorp van Basken en Piemontese gaucho's, deze man die met een Caraïbisch accent sprak maar uit Corrientes of Paraguay leek te komen, een mysterieuze vreemdeling verdwaald in een op de pampa verdwaalde plek.

'Hij was altijd vrolijk,' zei Madariaga. In de spiegel keek hij

---

¹ Het dorp ligt in het zuiden van de provincie Buenos Aires, 340 kilometer van de hoofdstad vandaan. Aanvankelijk was het niet meer dan een vesting in de strijd tegen de indianen, maar in 1905 werd het dorp officieel gesticht. Toen werd het spoorwegstation gebouwd, de percelen in de dorpskern werden afgebakend en de grond werd verdeeld. In de jaren veertig werd de hele streek na een vulkaanuitbarsting door een laag as bedekt. De mensen beschermden zich tegen het grijze stof met imkerpakken en maskers die werden gebruikt bij het bespuiten van de velden.

naar de man die met een rijzweep in de hand zenuwachtig door het bargeeelte van de winkel heen en weer liep. ‘En u, commissaris, wilt u een glaasje gin?’

‘Dat zou dan een grappa zijn, maar ik drink niet als ik dienst heb,’ antwoordde commissaris Croce.

Croce – een lange man van onbestemde leeftijd met een rood gezicht, een grijze snor en grijs haar – kauwde nadenkend op zijn Avanti-sigaar. Onder het lopen sloeg hij met zijn rijzweep tegen de stoelpoten, alsof zijn gedachten over de grond kropen en hij die wilde verjagen.

‘Hoe kan het toch dat niemand Durán die dag heeft gezien?’ zei hij hardop, en de aanwezigen keken hem zwijgend en schuldbewust aan.

Vervolgens zei hij dat hij echt wel besepte dat iedereen wist hoe de vork in de steel zat, maar dat niemand zijn mond wilde opendoen en dat ze allerlei plagerijen bedachten omdat ze het leuk vonden hem knollen voor citroenen te verkopen.

‘Waar zou dat gezegde toch vandaan komen?’ vroeg hij zich af, en geïntrigeerd door deze gedachte bleef hij staan en verdwaalde toen in een wirwar van ideeën die opgloeiden en uitdoofden als glimwormen in het duister. Glimlachend begon hij weer door de salon te ijsberen. ‘Zoiets als Tony,’ zei hij, denkend aan diens achtergrond. ‘Een yankee die geen yankee leek, maar het wel was.’

Tony Durán was in San Juan de Puerto Rico geboren, maar toen hij vijf was waren zijn ouders naar Florida verhuisd, zodat hij in New Jersey als Amerikaan was opgegroeid. Van het eiland Puerto Rico herinnerde hij zich alleen nog dat zijn grootvader vechthanen hield en hem ’s zondags meenam naar de gevechten, en ook dat de aanwezige mannen hun broek met kranten bedekten om te voorkomen dat het bloed van de hanen erop zou spatten.

Toen hij kort na zijn aankomst hier een clandestiene arena bezocht, met boeren op touwschoenen en dwerghaantjes die in de arena hun vleugels opstreken, begon hij te lachen en zei

dat het er in zijn land wel anders aan toeging. Maar uiteindelijk was hij toch gegrepen door de suïcidale bravoure van een haan die zijn sporen gebruikte zoals een linkshandige lichtgewichtbokser zijn handen om zich van de omknelling van een tegenstander te ontdoen. Snel, dodelijk, meedogenloos, met maar één doel voor ogen: zijn rivaal te doden en definitief te vernietigen. Toen Durán dat zag, begon hij geld op het dier in te zetten en het gevecht geestdriftig te volgen, alsof hij een van ons was (*one of us*, zoals Tony zelf gezegd zou hebben).

‘Maar hij was niet een van ons, hij was anders, al is dat niet de reden dat hij vermoord is. Dat kwam doordat hij leek op wat wij dachten dat hij moest zijn,’ zei de commissaris, als altijd raadselachtig en een beetje zweverig. ‘Het was een sympathiek man,’ voegde hij eraan toe. ‘Ik mocht hem graag.’ En met zijn rug tegen de spijlen van het raam geleund bleef hij in gedachten verzonken staan.

’s Middags, in de bar van het Plaza Hotel, mocht Durán graag dingen over zijn jeugd in Trenton vertellen, over het benzinstation van zijn familie aan Route One, zijn vader die soms bij het krieken van de dag moest opstaan omdat er iemand stond te toeteren en er gelach en jazzmuziek uit de auto klonk, en Tony slaapdronken uit het raam keek en zo’n peperdure, razendsnelle bolide zag staan, met vrolijke blonde meisjes in bontjassen op de achterbank; een stralend beeld midden in de nacht dat – in zijn herinnering – met fragmenten uit een zwart-witfilm versmolt. Het waren geheime, persoonlijke beelden die niemand toebehoorden. Hij wist niet eens meer of die herinneringen wel van hemzelf waren, en datzelfde gevoel had Croce ook weleens over zijn eigen leven.

‘Ik ben van hier,’ zei de commissaris plotseling, alsof hij ineens wakker was geworden. ‘Jullie denken dat ik nog geen knol van een citroen kan onderscheiden, maar ik kan me het leven van deze jongeman goed voorstellen. Hij leek van een

andere wereld te komen, maar er is geen andere wereld,' zei Croce bedaarnd. Hij keek naar zijn assistent, de jonge inspecteur Saldías, die hem als een schaduw volgde en het altijd met hem eens was. 'Er is geen andere wereld, we zitten allemaal in hetzelfde schuitje.'

Omdat hij elegant en ambitieus was en heel goed de *plena* danste in de Dominicaanse danszalen in Spanish Harlem, op Manhattan, werd Durán halverwege de jaren zeventig, toen hij net twintig was, animator in de Pelusa Dancing, een café dansant aan East Street 122. Omdat hij humor had, altijd klaarstond en handig en loyaal was, maakte hij al snel promotie. Niet veel later begon hij in casino's op Long Island en in Atlantic City te werken.

Allen in het dorp wisten nog goed hoe verbaasd ze waren geweest bij het horen van de verhalen die Durán op zachte toon, alsof het confidenties betrof, over zijn leven vertelde, onder het drinken van gin-tonic en het eten van pinda's in de bar van het Plaza Hotel. Niemand wist zeker of die verhalen klopten, maar dat kon ook niemand wat schelen. Men luisterde dankbaar, omdat hij zo vrijuit sprak tegen provincialen die nog steeds op dezelfde plek woonden als waar ze geboren waren en waar hun ouders en grootouders geboren waren en die de manier van leven van mannen als Durán slechts kenden van de politierserie van Telly Savalas, die zaterdagavond op de televisie werd uitgezonden. Hij begreep niet waarom ze zo geïnteresseerd waren in zijn levensverhaal, want dat was net als elk ander levensverhaal, had hij gezegd. 'Eerlijk gezegd is er weinig verschil, alleen de vijanden zijn anders,' aldus Durán.

Toen hij een tijdje in het casino gewerkt had, begon Durán zijn horizon te verruimen en vrouwen te versieren. Hij had een zesde zintuig voor gefortuneerde vrouwen ontwikkeld en wist ze haarscherp te onderscheiden van de avonturiersters die kwamen om een vette vis aan de haak te slaan. Allerlei kleine dingen vielen hem op: een zekere voorzichtig-

heid bij het inzetten, een opzettelijk afwezige blik, een bepaalde nonchalance in de manier van kleden en een taalgebruik dat hij onmiddellijk met weelde associeerde. Hoe meer geld, des te laconieker ze waren, was zijn conclusie. Hij had genoeg stijl en handigheid om hen te verleiden. Hij sprak hen altijd tegen en weerde hen af, maar tegelijkertijd behandelde hij hen met de koloniale hoffelijkheid die hij van zijn Spaanse grootouders had geleerd. Totdat hij op een avond begin december 1971 in Atlantic City de Argentijnse tweelingzusjes leerde kennen.

De zusjes Belladona waren dochters en kleindochters van de stichters van het dorp, immigranten die hun fortuin hadden gemaakt toen de oorlog tegen de indianen voorbij was en sindsdien landerijen in de omgeving van Carhué bezaten. Hun grootvader, kolonel Bruno Belladona, was met de spoorweg meegekomen en had grond gekocht, die nu door een Noord-Amerikaanse firma werd beheerd. Hun vader, ingenieur Cayetano Belladona, leefde teruggetrokken in het grote familiehuus, gekweld door een merkwaardige ziekte waardoor hij nooit buiten de deur kwam, maar wel de politiek in het dorp en in de hele gemeente kon sturen. Hij was een ongelukkig man, die alleen maar een grote liefde voor zijn twee dochters (Ada en Sofia) koesterde en zijn twee zonen (Lucio en Luca) na een ernstig conflict uit zijn leven had gebannen, alsof ze nooit hadden bestaan. Het verschil tussen de seksen was de sleutel tot alle tragedies, dacht de oude Belladona als hij dronken was. Vrouwen en mannen behoren tot een ander ras, net als katten en gieren. Wie bedenkt het om hen samen te laten leven? Mannen willen je doden, elkaar doden, en vrouwen willen bij je in bed gaan liggen of anders tijdens de siësta gewoon samen in een bed kruipen, mijmerde de oude Belladona dan enigszins beneveld.

Hij was tweemaal getrouwd geweest. De tweeling had hij met zijn tweede vrouw gekregen, met Matilde Iburguren, een

kakmeisje uit Venado Tuerto, zo maf als een deur. Zijn zonen waren van een Ierse met rood haar en groene ogen, die het leven op het platteland maar niets vond en de benen had genomen, eerst naar Rosario en vervolgens naar Dublin. Het merkwaardige was dat de jongens het gestoorde karakter van hun stiefmoeder hadden geërfd, terwijl de meisjes met hun rode haar op de Ierse leken en net als zij vrolijkheid brachten waar ze maar kwamen. Gekruiste lotsbestemmingen noemde Croce het, kinderen erven kruislings de tragedies van hun ouders. En Saldías noteerde zorgvuldig de opmerkingen van de commissaris, in een poging de gewoonten en gebruiken van zijn eigen nieuwe lotsbestemming te leren. Hij was onlangs naar het dorp overgeplaatst op verzoek van het Openbaar Ministerie, dat eropuit was de dwarse commissaris aan banden te leggen. Hij bewonderde Croce alsof hij de grootste speurder² uit de Argentijnse geschiedenis was en nam alles wat de commissaris zei serieus, en deze noemde hem voor de grap soms openlijk Watson.

Het leven van Ada en Sofía aan de ene kant en dat van Lucio en Luca aan de andere kant kruisten elkaar hoe dan ook jarenlang niet, alsof de tweeling en de beide broers tot verschillende stammen behoorden, en hun levens kwamen pas weer bij elkaar toen Tony Durán dood werd aangetroffen. Er was gesjoemeld met geld en het scheen dat de oude Belladona iets te maken had met het overhevelen van fondsen. Eens per maand ging hij naar Quequén om toezicht te houden bij het inschepen van ladingen graan die hij exporteerde en waarvoor hij een vergoeding in dollars ontving die de staat hem betaalde, onder het voorwendsel dat op die manier de interne prijzen stabiel bleven. Hij bracht zijn eigen ethische principes op zijn dochters over, liet hen vrij in hun doen en laten en bracht hen groot alsof ze zijn enige kinderen waren.

---

2 'Speurder' was de naam die in die jaren werd gebruikt voor een agent in burger.

Van jongs af aan waren de zusje Belladonna rebels en ondernemend. Ze wedijverden voortdurend vrolijk met elkaar, niet om beter dan de ander te zijn, maar om hun symmetrie aan te scherpen en erachter te komen in hoeverre ze echt gelijk waren. 's Winters trokken ze er te paard op uit om op de berijpte velden op viscacha's te jagen. 's Zomers trokken ze de moerassen langs de rivier in, gingen naakt zwemmen in het woelige meer waarnaar het dorp vernoemd was en jaagden op eenden met het dubbelloopsjachtgeweer dat hun vader voor hen had gekocht toen ze dertien werden. Ze waren, zoals dat heet, vroegrijp en daarom was niemand verbaasd toen ze – bijna van de ene dag op de andere – ineens ophielden met jagen, paardrijden en voetballen met de landarbeiders, en veranderden in twee voorname jongedames die zich identieke kleren lieten aanmeten in een Engelse winkel in de hoofdstad. Later gingen ze landbouwkunde studeren in La Plata, op verzoek van hun vader, die graag wilde dat ze spoedig het beheer over de landerijen zouden overnemen. Men beweert dat ze altijd samen waren, dat ze moeiteloos voor hun examens slaagden omdat ze meer van het land af wisten dan hun professoren, dat ze vriendjes uitwisselden en dat ze hun moeder brieven schreven om haar boeken aan te raden en om geld te vragen.

Toen hun vader een ongeluk kreeg waardoor hij half verlamd raakte, staakten ze hun studie en kwamen weer in het dorp wonen. Over dat ongeluk doen allerlei verhalen de ronde: zijn paard zou zijn geschrokken van een zwerm sprinkhanen en hem hebben afgeworpen, waarna hij de hele nacht buiten op de grond had gelegen, terwijl de sprinkhanen met hun getande poten over zijn gezicht en zijn handen kropen; hij zou een hartaanval hebben gekregen toen hij met een Paraguayaanse lag te neuken in het bordeel van La Bizca en het meisje zou zijn leven hebben gered doordat ze, haast onbewust, gewoon was doorgedaan met haar mond-op-mondbeademing; volgens weer een andere versie zou hij op

een avond hebben ontdekt dat iemand uit zijn naaste omgeving – hij weigerde te geloven dat het een van zijn zonen was – hem langzaam probeerde te vergiftigen door kleine doses van een insecticide bij de whisky te gooien die hij altijd tegen het vallen van de avond op de veranda dronk. Het schijnt dat het gif zijn werk toen al deels gedaan had en dat hij korte tijd later al niet meer kon lopen. Hoe dan ook zag men hen (de zusjes en de vader) hierna niet meer in het dorp, omdat hij zich in zijn huis had opgesloten en bijna nooit meer uitging, en omdat zij zich na hem een paar maanden te hebben verzorgd opgesloten voelden en naar het buitenland besloten te gaan.

In tegenstelling tot al hun vriendinnen gingen ze niet naar Europa, maar naar de Verenigde Staten. Ze verbleven een tijd in Californië en doorkruisten het continent vervolgens wekenlang per trein, met lange stops in tussenliggende steden, totdat ze aan het begin van de winter daar in het oosten aankwamen. Onderweg leefden ze als God in Frankrijk. Ze hielden zich voornamelijk bezig met gokken in de casino's van de grote hotels en hingen de rijke Zuid-Amerikaanse erfdochteren uit, die op zoek naar avontuur waren in het land van de parvenu's en nieuwe rijken van deze wereld.

Dat waren de berichten over de zusjes Belladonna die het dorp bereikten. De nieuwtjes kwamen met de nachtelijke posttrein, waaruit grote canvas zakken met brieven op het perron werden gestort, en het was Sosa, de man van het postagentschap, die de route van de meisjes reconstrueerde aan de hand van de stempels op de aan hun vader geadresseerde enveloppen. De berichten werden aangevuld door uitgebreide verhalen van de reizigers en vertegenwoordigers die zich onder de stamgasten in de bar van het hotel mengden en vertelden wat er over de tweeling door hun medestudenten in La Plata werd geroddeld, tegen wie de zusjes blijkbaar door de telefoon opschepten over hun Noord-Amerikaanse veroveringen en ontdekkingen.

Totdat de zusjes eind 1971 in de omgeving van New York aankwamen en korte tijd later, in een casino in Atlantic City, die aardige lichtgetinte jongeman van onduidelijke herkomst leerden kennen, die Spaans sprak zoals dat in nagesynchroniseerde televisieseries werd gesproken. In het begin van zijn omgang met de zusjes dacht Tony Durán dat ze een en dezelfde persoon waren. Dat spelletje speelden ze al hun leven lang. Het hield in dat ze altijd een dubbelganger hadden die de onaangename (en aangename) karweitjes opknapte en zo wisselden ze elkaar in alle dingen van het leven af. In het dorp werd beweerd dat ze school, catechisatie en zelfs hun seksuele inwijding maar voor de helft hadden gedaan. Ze waren voortdurend aan het loten wie van hen zou doen wat er gedaan moest worden. ‘Ben jij het of je zusje?’ was de meest herhaalde vraag in het dorp als een van hen op een feest of in de eetzaal van de Club verscheen. Vaak moest hun moeder, doña Matilde, bevestigen dat de een Sofía en de ander Ada was. Of omgekeerd. Want hun moeder was de enige die hen uit elkaar kon houden. Aan hun manier van ademen, zei ze.

Het eerste wat Duráns aandacht trok was hun passie voor gokken. De zusjes boden altijd tegen elkaar op en hij maakte deel uit van dat spel. Op een gegeven moment was hij hen gaan verleiden – of waren zij hem gaan verleiden – en sindsdien waren ze altijd samen. Ze gingen met z’n drieën dansen, dineren of muziek beluisteren, totdat een van de twee per se in de bar van het casino nog een drankje wilde drinken, terwijl de ander zich verontschuldigde en ging slapen. Dan bleef hij achter met Sofía, althans met degene die beweerde Sofía te zijn, en zo ging het dagenlang goed.

Maar op een avond, toen hij in bed lag met Sofía, kwam Ada binnen en begon zich uit te kleden. En dat vormde het begin van een stormachtige week in motels op Long Island, die ijskoude winter waarin ze met z’n drieën sliepen en reisden en zich vermaakten in bars en kleine casino’s, waar bijna

geen andere mensen waren omdat het buiten het seizoen was. Het spel van de drie was hard en meedogenloos, en daarbij was het cynisme het moeilijkst te verdragen. Van het rechte pad afdwalen maakt het leven leuk, maar op den duur levert het ook conflicten. De beide zusjes zwerden tegen hem samen en lokten hem uit zijn tent en hij op zijn beurt speelde de vrouwen tegen elkaar uit. De zwakste of gevoeligste van hen was Sofía, en zij was ook de eerste die er de brui aan gaf. Op een nacht verliet ze het hotel en keerde naar Buenos Aires terug. Durán vervolgde de reis met Ada, langs dezelfde hotels en casino's waar ze al geweest waren, maar op een avond besloten ze naar Argentinië terug te keren. Durán stuurde Ada vooruit en reisde haar korte tijd later achterna.

‘Kwam hij echt voor hen? Dat wil er bij mij niet in. Maar hij kwam ook niet vanwege het familiekapitaal,’ zei de commissaris. Hij bleef staan om een sigaar op te steken en leunde tegen de tapkast, terwijl Madariaga glazen spoelde. ‘Hij kwam omdat hij nooit rust had, omdat hij nooit ergens kon blijven, altijd een plek zocht waar hij niet als een tweedegrader werd behandeld. Dat was de reden, en nu is hij dood. In mijn tijd was alles anders.’ Hij keek iedereen aan, maar niemand zei iets. ‘Hier zit een arme veldwachter zoals ik echt niet op te wachten, op zo'n valse yankee, zo half latino, half mulat.’

Croce was in die streek geboren en getogen. Hij was in het eerste tijdperk van Perón politiemans geworden en sindsdien was hij in functie – afgezien van de overgangperiode na de revolutie van generaal Valle in '56. De dagen voorafgaand aan de opstand had Croce propaganda gemaakt op politiebureaus in de buurt, maar toen hij wist dat de revolutie mislukt was had hij als een zombie, in zichzelf mompelend en zonder te slapen, over de velden gedwaald. Toen ze hem vonden, was hij zichzelf niet meer. Nadat hij gehoord had dat de militairen de arbeiders hadden vermoord die in opstand

waren gekomen om de terugkeer van Perón te eisen, was zijn haar van de ene dag op de andere grijs geworden. Met zijn witte haar en zijn hoofd vol woelige gedachten sloot hij zich maandenlang op in zijn huis. Hij verloor zijn functie, maar werd weer in zijn ambt hersteld tijdens het presidentschap van Frondizi, in 1958, en daar zat hij ondanks alle politieke omwentelingen nog steeds. Dat was dankzij de oude Belladonna, die hem – naar men beweerde – altijd de hand boven het hoofd had gehouden, ondanks het feit dat ze uit elkaar waren gegroeid.

‘Ze willen me op een fout betrappen en houden me scherp in de gaten,’ zei Croce lachend. ‘Maar dat zal ze niet lukken, want ik zal hun daarvoor de tijd niet geven.’

Commissaris Croce was een legendarische man. Hij was bij iedereen geliefd en werd door iedereen geraadpleegd. Ook al vond men hem een beetje maf. Hij kon altijd ineens overal opduiken en zwierf in zijn sulky langs velden en boerderijen, arresteerde veedieven en landlopers, maar ook rijkeluijskinderen die dronken terugkwamen uit de hoerenkasten in de sloppenwijken. Zijn manier van doen riep soms verontwaardiging en geroddel op, maar hij boekte zulke goede resultaten dat iedereen uiteindelijk dacht dat hij handelde op de enige manier waarop een dorpscommissaris diende te handelen. Zijn intuïtie was zo buitengewoon dat hij over voorspellende gaven leek te beschikken.

‘Een tikkeltje gestoord,’ zeiden allen. Hij was dan misschien wel gestoord, maar niet zoals de dwaze Calesita, die altijd in het wit gekleed en in zichzelf brabbelend door het dorp dwaalde. Nee, op een speciale manier gestoord, zoals iemand die een melodietje hoort en het niet op de piano kan naspelen. Een onvoorspelbaar man die een beetje raaskalde en zich niet aan regels hield, maar het vrijwel altijd bij het rechte eind had en onpartijdig was.

Dat hij het meestal bij het rechte eind had kwam doordat hij dingen scheen te zien die de rest van de stervelingen niet

kon zien. Zo beschuldigde hij eens een man ervan dat hij een meisje had verkracht, omdat hij hem twee keer uit de bioscoop had zien komen waar *Gods vergelding* werd gedraaid. De man had het meisje inderdaad verkracht, al was het feit waarop Croce zijn beschuldiging gegrond had ogenschijnlijk zonder betekenis. Een andere keer ontmaskerde hij een vee-dief omdat hij hem 's ochtends vroeg de trein naar Bolívar had zien nemen. Als iemand naar Bolívar gaat is dat om gestolen vee te verkopen, zei hij. En dat klopte.

Soms werd hij naar naburige dorpen geroepen om een lastige zaak op te lossen, alsof hij helderziend was. Dan reed hij er in zijn sulky heen, luisterde naar de verhalen en getuigenverlagen, en ging niet weg voordat de zaak was opgelost. 'De pastoor heeft het gedaan,' zei hij ooit toen er een aantal boerderijen in Del Valle in brand was gestoken. Een franciscaner pyromaan. Ze gingen naar de kerk en vonden in een kist in het atrium verschillende lonten en een jerrycan met benzine.

Hij had altijd voor zijn werk geleefd en na een merkwaardige liefdesgeschiedenis met een getrouwde vrouw bleef hij verder alleen, hoewel iedereen dacht dat hij een los-vaste relatie had met Rosa, de weduwe van Estévez, die het gemeentearchief beheerde. Ze woonde in haar eentje op een grote ranch aan de rand van het dorp, aan de andere kant van het station, waar het politiebureau zich bevond.

Croces zaken waren beroemd in de hele provincie en zijn assistent, Saldías, die zich verdiepte in de criminologie, was ook in de ban van de commissaris geraakt.

'Al met al begrijpt niemand wat Tony in dit dorp kwam doen,' zei Croce, terwijl hij Saldías aankeek.

De assistent haalde een zwart opschriftboekje tevoorschijn en keek zijn aantekeningen door.

'Durán is hier in januari gekomen, op 5 januari,' zei Saldías. 'Precies drie maanden en vier dagen geleden.'

2

Die dag zag men in het vredige zomerlicht een vreemdeling uit de sneltrein naar het noorden stappen. Het was een lange, fatterig geklede man met een donkere huidskleur. Hij had twee grote koffers bij zich, die hij op het perron neerzette, en een bruine tas van soepel leer, die hij onder geen voorwaarde wilde loslaten toen de kruiers op hem afkwamen. Verblind door de zon lachte hij vriendelijk en groette toen met een plechtstatige buiging, alsof dat in die streek gebruikelijk was. De boeren en dagloners die in de schaduw van de casuarina's stonden te praten reageerden met een verbaasd gefluister en Tony keek naar de stationschef en vroeg – met zijn zachte stem en zangerige taaltje – waar hij een goed hotel kon vinden.

‘Meneer, zou u mij een goed hotel kunnen aanraden?’

‘Daar aan de overkant is het Plaza Hotel,’ zei de stationschef, en hij wees naar een wit gebouw aan de overkant van de straat.

In het hotel liet hij zich inschrijven als Anthony Durán, haalde een Amerikaans paspoort en reischeques tevoorschijn en betaalde een maand vooruit. Hij zei dat hij voor zaken kwam, dat hij geld wilde investeren en belangstelling had voor Argentijnse paarden. Iedereen in het dorp vroeg zich af wat voor zaken dat konden zijn en men dacht dat hij misschien wel geld in lokale fokkerijen wilde investeren. Hij

repte vaag over een polospeler in Miami die polopaarden van de gebroeders Heguy wilde kopen, en ook had hij het over een fokker van renpaarden in Mississippi die op zoek was naar Argentijnse dekhengsten. Het betrof een springruiter, een zekere Moore, vertelde hij, die ooit hier was geweest en onder de indruk was geraakt van de kwaliteit van de paarden op de pampa. Dat gaf hij op als reden van zijn komst, en een paar dagen later begon hij fokkerijen te bezoeken en merries en veulens in kralen en weilanden te bekijken.

Het leek er echt op dat hij alleen maar gekomen was om paarden te kopen en iedereen uit de omgeving – handelaars, vertegenwoordigers, fokkers en grootgrondbezitters – kwam op hem af in de hoop dat er iets te halen viel, en de geruchten golfd en als een zwerm sprinkhanen heen en weer.

‘Het duurde even,’ zei Madariaga, ‘voordat we zijn geschiedenis met de gezusters Belladona konden plaatsen.’

Durán had zijn intrek genomen in een kamer op de derde verdieping, die uitkeek op het plein. Hij had om een radio gevraagd (niet om een televisie, maar om een radio) en wilde weten of hij ergens in de buurt rum en zwarte bonen kon krijgen, maar al gauw had hij zich verzoend met de creoolse maaltijden die ze in het restaurant serveerden en met de Llave-gin die hem om vijf uur ’s middags op zijn kamer werd gebracht.

Hij sprak een archaisch Spaans, doorspekt met verrassende uitdrukkingen (*wat is de crux, ik peiger me af*) en merkwaardige Engelse of ouderwetse woorden (*obstinacy, winner, jofel, bullebak*). Soms begreep men zijn woorden of zinsconstructies niet, maar zijn toon was warm en rustig. Bovendien kon iedereen die naar hem wilde luisteren rekenen op een paar glazen. Dit was zijn glorieperiode. Hij vertoonde zich overal, werd in de meest uiteenlopende kringen gezien en raakte bevriend met jongemannen uit alle lagen van de bevolking.

Hij zat vol verhalen en anekdotes over die merkwaardige buitenwereld die men daar slechts kende van de film en de televisie. Hij kwam uit New York, uit een stad waar de lachwekkende hiërarchie van een dorp in de provincie Buenos Aires niet bestond of althans niet zichtbaar was. Hij leek altijd goedgehumeurd en wie met hem sprak of hem op straat tegenkwam voelde zich belangrijk door de manier waarop hij naar hem luisterde en hem gelijk gaf. Zo had hij een week na aankomst al de naam warm en sympathiek te zijn en was hij zelfs bekend en populair bij mensen die hem nooit hadden gezien.³

Omdat hij zijn best deed de mannen voor zich te winnen, waren ook de vrouwen op zijn hand. Ze praatten over hem op de damestoiletten van de tearoom, in de zalen van de Club en tijdens eindeloze telefoongesprekken op zomeravonden, en zij waren natuurlijk ook de eersten die zeiden dat hij eigenlijk voor de zusjes Belladonna gekomen was.

Totdat men hem op een avond eindelijk met een van de twee zusjes – met Ada, naar men zegt – geanimeerd pratend

---

3 Tony's oudere broer was in Vietnam gesneuveld. Bij het oversteken van een riviertje in de bossen bij de Mekong-delta was er een zonnestraal op zijn bril gevallen. Een scherpschutter van de Vietcong had het gezien en hem doodgeschoten, van zo veraf dat de knal niet eens te horen was geweest. *Hij is in de strijd gebleven, maar zijn dood was zo onverwacht en vredig dat we dachten dat hij een hartaanval had gehad*, stond er in de brief van kolonel Roger White, het krankzinnige hoofd van de afdeling Doodsberichten van het Military Assistance Command Vietnam, die door de manschappen *The Fucking Poet* werd genoemd. Na het schot had het peloton zich uit angst voor een hinderlaag teruggetrokken in de rijstvelden. Tony's broer werd door de stroom meegevoerd en een week later gevonden, verslonden door aasende honden en vogels. Kolonel White had hierover niets gezegd in zijn condoleancebrief. Als blijk van respect voor zijn overleden broer werd Tony niet onder de wapenen geroepen. Men wilde niet dat er twee zonen uit dezelfde familie zouden sneuvelen, ook al kwam die familie uit Puerto Rico. Het stoffelijk overschot van zijn broer werd overgebracht in een loden kist die niet geopend kon worden. Zijn moeder heeft nooit zeker geweten of het lichaam dat op de militaire begraafplaats van Jersey City begraven werd ook echt het lichaam van haar zoon was.

de bar van het Plaza zag binnenkomen. Ze gingen aan een tafel in een afgelegen hoekje zitten en bleven daar de hele avond zachtjes zitten praten en lachen. Er volgde een uitbarsting van vrolijkheid en boosaardigheid. Die avond kwam het geroddel op gang, zacht gefluisterd maar steeds vinniger.

Er werd beweerd dat iemand ze aan het eind van de avond het logement langs de weg naar Rauch had zien binnengaan en zelfs dat de meisjes hem in een huisje ontvingen op het terrein van de fabriek, die nu gesloten was en zich als een verlaten monument op tien kilometer afstand van het dorp verhief.

Maar dat waren slechts praatjes, provinciaal geklets, verhalen die het aanzien van Tony (en ook dat van de meisjes) alleen maar deden toenemen.

De zusjes Belladonna waren hun tijd altijd ver vooruit geweest. Steeds hadden zij vooropgelopen bij al het interessante wat er in het dorp gebeurde: zij waren de eersten die een minirok droegen, de eersten die zonder bh liepen, de eersten die marihuana rookten en de pil gebruikten. Het leek wel alsof de zusjes vonden dat Durán de aangewezen man was om hun opvoeding te voltooien, als in een Bildungsroman, waarin jeugdige avonturiers ijzige hertoginnen veroveren. Zij waren ijzig noch hertoginnen, maar hij was wel een jeugdige avonturier, een Julian Sorel uit de Caraïben, zoals de belezen Nelson Bravo, de redacteur van de roddelrubriek in de plaatselijke krant, het uitdrukte.

Hoe dan ook hielden rond die tijd de mannen op hem met afstandelijke sympathie te observeren en begonnen hem met blinde bewondering en onschuldige afgunst te behandelen.

‘Hij kwam hier heel ontspannen met een van de gezusters een glaasje drinken, want aanvankelijk mocht hij (naar men zegt) de Club niet binnen. De hoge heren zijn het ergst, die willen dat alles in het geniep gebeurt. De eenvoudige mensen zijn een stuk liberaler,’ zei Madariaga, waarbij hij dat woord in zijn oude betekenis gebruikte. ‘Als die iets doen, doen ze

dat in het volle daglicht. Had Don Cosme niet meer dan een jaar met zijn zus Margarita samengewoond? En hadden de twee broers Jáureguia niet samengewoond met een vrouw die ze uit een bordeel in Lobos hadden gehaald? En had de oude Andrade niet gerotzood met een meisje van vijftien dat onder de hoede van de karmelietessen stond?’

‘Inderdaad,’ zei een boer.

‘Als Durán een blonde yankee was geweest, was alles anders geweest,’ zei Madariaga.

‘Inderdaad,’ herhaalde de boer.

‘Ja, dat weten we nu wel,’ zei Bravo die achterin bij het raam zat, terwijl hij een lepel zuiveringszout in een glas water liet oplossen omdat hij last van zijn maag had en altijd chagrijnig was.

Durán hield van het hotelleven en had zichzelf aangewend om ’s nachts te leven. Terwijl alle andere gasten sliepen, zwierf hij door de lege gangen. Soms praatte hij wat met de nachtportier, die voortdurend rondging om deuren te controleren en anders zat te dommelen in een van de leren stoelen in de lounge. ‘Praten’ is een groot woord, want de portier was een Japanner die op alles glimlachend ja zei, alsof hij niet snapte wat er gezegd werd. Hij was klein en bleek, keurig gekleed in een pak en een vlinderdasje, zijn haar vol pommade, en hij gedroeg zich zeer onderdanig. Hij kwam van het platteland, waar zijn ouders een kwekerij hadden, en hij heette Yoshio Dazai, maar iedereen in het hotel noemde hem de jap.⁴ Yoshio lijkt de voornaamste bron van informatie voor Durán te zijn geweest. Hij was degene die hem de geschiedenis van het dorp en het ware verhaal over de verlaten

---

4 Dazai was de zoon van een officier uit het keizerlijke leger, die een paar uur voor het ondertekenen van de wapenstilstand op het slagveld was gestorven. Hij was geboren in Buenos Aires en door zijn moeder en zijn tantes grootgebracht, waardoor hij als kind alleen het Japans van de vrouwen (*on-narashii*) sprak.

fabriek van de familie Belladona vertelde. Velen vroegen zich af hoe de Japanner zover was gekomen dat hij als een kat 's nachts leefde en met een zaklamp het sleutelbord bescheen, terwijl zijn familie ergens in de omgeving bloemen kweekte. Hij was vriendelijk en attent, vormelijk en een tikkeltje verwijfd. Hij sprak weinig, had vriendelijke spleetogen, en iedereen dacht dat hij zijn huid poederde, dat hij uit ijdelheid een beetje rouge – een klein vleugje maar – op zijn wangen smeerde, en dat hij trots was op zijn sluike, gitzwarte haar dat hijzelf 'ravenzwart' noemde. Yoshio was verliefd op Durán, of zo onder de indruk van hem dat hij hem overal als een hondje achternaliep.

Soms gingen ze tegen het ochtendgloren samen naar buiten. Al pratend liepen ze onder de bomen door of wandelden midden op straat naar het station, waar ze op het uitgestorven perron op een bank gingen zitten en keken hoe de eerste sneltrein voorbijkwam. De trein stopte nooit, passeerde als een lichtflits het dorp en vervolgde zijn weg naar het zuiden, naar Patagonië. Dan zagen Yoshio en Durán de passagiers die met hun hoofden tegen de verlichte ramen leunden, als doden in een mortuarium.

Yoshio was ook degene die Durán, op een ochtend begin februari, de envelop van de gezusters Belladona overhandigde met de uitnodiging hen thuis te bezoeken. Op een uit een schrift gescheurd vel papier hadden ze een plattegrond voor hem getekend en de ligging van het huis op de heuvel rood omcirkeld. Het schijnt dat ze hem uitnodigden om hun vader te leren kennen.

Het landhuis van de familie stond in het oude deel van het dorp, boven de rivier, op een heuvel vanwaar je de bossen, het meer en de grauwe, eindeloze vlakte kon zien. Durán trok een witlinnen pak en tweekleurige schoenen aan, en laat in de middag liep hij het dorp door en wandelde omhoog naar het huis van de Belladona's. Daar werd hij via de dienstingang binnengelaten.

Dat was een vergissing van het dienstmeisje, die zag dat hij een getinte huidskleur had en dus dacht dat hij een vermomde boerenknecht was ...

Via de keuken, de strijkkamer en de vertrekken van de bedienden kwam hij uiteindelijk in een zitkamer die uitkeek over het park. Daar zat de oude Belladona, mager en donker als een opgezette aap, met kromme benen en toegeknepen ogen, op hem te wachten. Als welopgevoede jongeman maakte Durán bij binnenkomst een buiging en liep naar de oude heer toe, om hem met de in de Spaanse Caraïben gebruikelijke beleefdheidsfrasen te begroeten. Maar die voldoen niet in de provincie Buenos Aires, omdat die hier alleen door personeelsleden tegenover hun meneer en mevrouw worden gebruikt. Zij zijn de enigen die nog de aristocratische manieren uit de koloniale tijd hanteren die overal elders verdwenen zijn (aldus Croce). Het waren de heren die hun knechten de manieren leerden die zijzelf niet meer in acht namen, alsof ze deze omgangsvormen zelf niet meer nodig hadden en bij deze donkere mensen in bewaring hadden gegeven.

Zonder het te beseffen gedroeg Durán zich dus als een opzichter of een pachter die eerbiedig en traag naderbij komt om zijn baas te begroeten.

Tony begreep de hiërarchische verhoudingen in het dorp niet. Hij begreep niet dat er gebieden waren – de tegelpaden midden op het plein, het trottoir aan de schaduwkant van de boulevard, de voorste banken in de kerk – waar uitsluitend de leden van de oude families mochten komen, dat er plekken waren – de Club, de loges in het theater, het restaurant van de Jockey Club – waar je zelfs met geld geen toegang toe kon krijgen.

Maar had de oude Belladona geen gelijk hem te wantrouwen? Dat vroeg iedereen zich stilzwijgend af. Die arrogante vreemdeling te wantrouwen en van begin af te laten zien wat de regels binnen zijn huis en binnen zijn stand waren. Net als

iedereen had de oude man zich natuurlijk ook afgevraagd hoe het mogelijk was dat er ineens, in een oord waar de laatste negers vijftig jaar geleden waren verdwenen of met het landschap versmolten waren, een mulat opdook die beweerde uit New York te komen en nooit duidelijk zei wat de reden van zijn komst was, maar vagelijk insinueerde dat hij een soort geheime opdracht kwam vervullen. Later hoorde men dat ze iets met elkaar besproken hadden, dat Tony blijkbaar een boodschap of een opdracht voor de oude Belladona had, maar alles in het diepste geheim.

De oude heer bewoonde een grote kamer die iets weg had van een pelottezaal. De tussenmuren waren gesloopt, zodat de ingenieur alle ruimte had om zich tussen zijn bureau en werktafels heen en weer te bewegen, terwijl hij in zichzelf praatte en door het raam spiedde naar de stille straataferefen aan de andere kant van het park.

‘Ze zullen u hier wel sambo noemen,’ zei hij met een boosaardige grijns. ‘In de koloniale tijd waren er een heleboel negers aan de Río de la Plata. In de Onafhankelijkheidsoorlog vormden de negers en mulatten een heel bataljon – ferme mannen, maar ze zijn allemaal omgekomen. Er hebben zelfs zwarte gaucho’s aan de grens gediend, maar uiteindelijk zijn die allemaal onder de indianen gaan leven. Tot een paar jaar terug waren er nog negers in de bergen, maar die zijn inmiddels ook allemaal gestorven. Ik heb gehoord dat er in de Caraïben onderscheid in huidskleur wordt gemaakt, maar hier noemen we mulatten gewoon sambo’s. Begrijpt u, jongeman?’⁵

De oude Belladona was zeventig, maar hij leek uit zo’n andere tijd te komen dat hij tegen alle mannen in het dorp ‘jongeman’ kon zeggen: hij had rampen overleefd, heerste over de doden, regelde zijn zaken met vaste hand, verjoeg

---

5 De sambo’s – nakomelingen van indianen en negers – stonden op de onderste tree van de maatschappelijke ladder.

zijn zonen en bleef met zijn dochters achter, terwijl zijn zonen in ballingschap tien kilometer naar het zuiden gingen wonen, in de fabriek die ze langs de weg naar Rauch hadden gebouwd. Algauw was de oude heer tegen Durán over de erfenis begonnen. Hij had zijn bezittingen verdeeld en de eigendom al voor zijn dood overgedragen en dat was een grote fout geweest, want sindsdien was er voortdurend strijd geleverd.

‘Ik heb niets meer,’ zei hij, ‘maar zij begonnen te vechten en maakten elkaar bijna af.’

Zijn dochters, zo zei hij, stonden buiten dit conflict, maar zijn zonen hadden zich tegen hem gekeerd alsof ze om een koninkrijk twistten. (*Mij zie je hier nooit meer, had Luca gezworen. Ik zet nooit meer een stap in dit huis.*)

‘Na dat bezoek en dat gesprek is er iets veranderd,’ zei Madariaga zonder zich tot iemand in het bijzonder te richten en zonder duidelijk te maken wat die verandering was geweest.

In die tijd begon men te beweren dat hij een kofferkoerier⁶ was die geld – dat niet van hem was – bij zich had om in het geheim oogsten op te kopen, zonder belasting te betalen. Men zei dat hij dit deed voor de oude Belladona en dat de zusjes slechts een dekmantel waren geweest.

Het is goed mogelijk, want dat gebeurde veel, hoewel degenen die het zwarte geld haalden en brachten meestal onzichtbaar bleven. Dat waren mannen die eruitzagen als bankbedienden en met andermans fortuin in dollars rondreisden om de belastingdienst te ontlopen. Er deden veel verhalen over belastingontduiking en deviezenhandel de

---

6 ‘Belastingontduiking vindt voornamelijk plaats door de activiteiten die de zogeheten kofferkoeriers ontplooiën. Deze worden zo genoemd omdat ze in een diplomatenkoffertje grote hoeveelheden geld in contanten vervoeren. Ze bieden de groothandelaren, kwekers en landbouwproducenten hogere prijzen en betalen zwart, met facturen op naam van niet-bestaande ondernemingen.’ (*La Prensa*, 10 februari 1972)

ronde: waar ze het geld verstopten, hoe ze het vervoerden, aan wie ze smeergeld moesten betalen – maar daar ging het niet om. Het maakte niet uit hoe ze dat geld bij zich droegen, omdat ze niet gepakt konden worden als niemand hen aangaf. En wie zou ze moeten aangeven als iedereen deelnam aan het geheel: de pachtboeren, de landeigenaren, de veilingmeester, degenen die de ruwe oogst verhandelden en degenen die de prijs in de silo's bepaalden?

Madariaga wierp opnieuw via de spiegel een blik op de commissaris, die met zijn zweep in de hand nerveus door de zaak ijsbeerde en ten slotte aan een van de tafels ging zitten. Saldías, zijn assistent, bestelde een karaf wijn en iets te eten, terwijl Croce doorging met zijn monoloog, zoals hij altijd deed als hij een misdaad probeerde op te lossen.

‘Hij had geld bij zich,’ zei Croce, ‘en daarom is hij vermoord. Ze hebben hem enthousiast gemaakt voor de rennen en voor het paard uit Luján.’

‘Hij hoefde niet enthousiast gemaakt te worden, dat was hij al,’ zei Madariaga lachend.

Sommigen beweerden dat ze speciaal voor hem een wedstrijd hadden georganiseerd en dat hij bezeten raakte. Je zou beter kunnen zeggen dat die rennen – waar ze al maanden over bezig waren – vervroegd werden, zodat Tony aanwezig kon zijn, en er waren ook mensen die daarin de hand van het lot zagen.

Algauw kwam Tony erachter dat er verschillende soorten uitstekende paarden in de provincie waren. Globaal genomen waren er drie categorieën: de kleine, heel bijzondere polopaardjes, die vooral in de streek rond Venado Tuerto worden gefokt; de volbloed *criollos* uit de stallen aan de kust; en de renpaarden, met snelle start en korte adem, heel nerveus, gewend om met zijn tweeën tegen elkaar te rennen. Nergens ter wereld vindt men zulke paarden en zulke wedstrijden.

Gaandeweg leerde Durán de geschiedenis van de paarden-

rennen in de streek kennen.⁷ Hij begreep dat hier meer geld omging dan in de Derby van Kentucky. De grootgrondbezitters zetten hoge bedragen in, de landarbeiders vergokten hun hele loon. De rennen werden lang van tevoren aangekondigd en de mensen spaarden al hun geld voor deze gelegenheid. Er waren paarden die in hoog aanzien stonden; men wist dat ze daar en daar die en die rennen hadden gewonnen en daarop werd ingezet.

Het paard uit het dorp was de schimmel van boer Ledesma, een prachtpaard dat geen rennen meer liep, als een bokser die onoverwonnen de handschoen in de ring heeft gegooid. Hij werd al een tijdlang uitgedaagd door een grootgrondbezitter uit Luján, die een ongeslagen vos bezat. Het schijnt dat Ledesma aanvankelijk niet op die uitdaging in wilde gaan, maar er uiteindelijk wel wat in zag en de handschoen opnam, zoals dat heet, en dat iemand Tony er toen bij heeft betrokken. Het andere paard, dat uit Luján, heette Tacitus en had een heel bijzondere geschiedenis. Eigenlijk was het een volbloed, maar hij was gewond geraakt en kon niet meer dan driehonderd meter lopen. Hij was begonnen op de renbaan van La Plata en had meteen de Derby voor Driejarigen gewonnen. Maar op een regenachtige zaterdag, op de vijfde koers van San Isidro, kreeg hij een ongeluk. Bij de val brak hij zijn linkervoet, die nooit meer goed herstelde. Hij was een nakomeling van een nakomeling van Embrujo en werd als dekhengst te koop aangeboden. Maar de berijder ontfermde zich, samen met de verzorger, over het dier en verzorgde hem net zo lang tot hij weer kon lopen, met verwonding en al. Het schijnt dat ze de grootgrondbezitter uit Luján ervan wisten te overtuigen hem te kopen en dat hij alle wedstrijden won. Dat was het verhaal dat over het dier de

---

7 Het beroemdste renpaard uit de Argentijnse geschiedenis heette Pangaré Azul en was eigendom van kolonel Benito Machado. Dit paard won alle wedstrijden waar het aan meedeed en is uiteindelijk, door nalatigheid van zijn verzorger, in zijn box gestikt.

ronde deed, en het was ook echt een indrukwekkend paard, een vos met witte benen, lastig en onhandelbaar. Hij luisterde alleen naar zijn berijder, die tegen hem praatte alsof hij het tegen een mens had.

Hij werd gebracht in een open vrachtwagen en toen hij in de kraal werd losgelaten, keken de boeren van een afstand eerbiedig toe. Een paard met een enorm hoge schoft, met een deken over zijn rug en een bandage om zijn voorvoet, vurig en schichtig, en als een echte volbloed liet hij zijn door angst of woede opengesperde ogen rollen.

‘Ja,’ zei Madariaga. ‘De schimmel van Ledesma tegen de onoverwonnen vos uit Luján. Er is daar toen iets gebeurd.’